

Львівський університет бізнесу та права

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітньо-професійна програма	Готельно-ресторанна справа
Рік навчання	1
Семестр	1
Форма навчання	денна
Кількість кредитів ЄКТС	5
Мова викладання	українська

д.е.н., професор СЕМЦОВ Володимир

Semtsov_VM@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Економічна теорія є основою існування та розвитку соціуму. Адже пізнання основних економічних законів, принципів та підходів є ключовим завданням людства. До того ж, саме ці знання допомагають корегувати дисфункційні зміни та планувати ефективний соціально-економічний та інституційний розвиток суспільства.

Мета вивчення дисципліни «Економічна теорія» – формування у майбутніх здобувачів вищої освіти глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, вмінням приймати обґрунтовані, раціональні рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Основне завдання дисципліни полягає в ідентифікації здобувачами вищої освіти основ економічної теорії як науки, її теоретико-методологічних та методичних принципів, формування у них уявлень про суть та механізм функціонування економічної системи в цілому та окремих її елементів, засвоєння цілісної системи економічних знань, опануванні загальних засад економічного життя суспільства, з'ясуванні ролі економічної теорії у формуванні економічної політики та соціально-економічному регулюванні.

Об'єктом дисципліни є процеси використання потенціалу економічної теорії в процесах забезпечення стійкого економічного розвитку соціуму.

Предметом дисципліни є вивчення системи економічних відносин, а також актуальних економічних проблем, вирішення яких сприятиме подальшому розвитку суспільства.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Основний зміст теми	Завдання	Оцінюва- ння
1	2	3	4	5
ТЕМА 1. Загальні основи економіки	4/4	Економічні потреби та виробничі ресурси. Потреби та їх класифікація. Розвиток економічних потреб та їх безмежність. Потреби та економічні інтереси. Види економічних інтересів і їх взаємодія. Виробничі ресурси. Відновні та невідновні ресурси. Виробництво та ефективність використання ресурсів. Процес виробництва як взаємодія його факторів. Витрати виробництва. Економічні та бухгалтерські витрати. Ефективність використання ресурсів. Повна зайнятість і повний обсяг виробництва. Проблема вибору і виробничі можливості національної економіки. Крива трансформації. Альтернативна вартість. Економічне зростання. Суть і значення економічного зростання. Фактори і типи економічного зростання. Інтенсифікація економіки. Погляди на економічне зростання. Необхідність поліпшення стану довкілля.	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	5
ТЕМА 2. Форма виробництва та економічна система	4/4	Суть та генезис товарної форми виробництва. Натуральна форма виробництва. Причини виникнення і розвитку товарного виробництва та його види. Продукт виробництва як товар. Види цін та їхні функції. Суть та функції грошей. Суть грошей та їх еволюція. Функції грошей. Кількість грошей в обігу. Грошові агрегати. Інфляція. Суть, структура та види грошових систем. Демонетизація золота. Економічна система. Суть та механізми економічної системи. Типізація економічних систем. Власність, її об'єкти та суб'єкти. Права власності. Історичні типи, види і форми власності. Тенденції у розвитку відносин власності. Командна економіка як економічна система та її неспроможність. Шляхи переходу до ринкової економіки.	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	5

ТЕМА 3. Ринкова економіка	4/4	Ринкова економіка як господарська система. Основні принципи організації ринкової економіки. Моделі ринкової економіки. Модель кругопотоку ресурсів, продуктів і доходів у ринковій економіці. Зміст, функції та види ринків. Суть та функції ринку. Види ринків. Ринок товарів і послуг. Ринки ресурсів. Ринок праці. Ринок природних ресурсів. Фінансові ринки. Кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Інші сегменти національного ринку. Інфраструктура ринкової економіки. Елементи інфраструктури товарного ринку. Товарна біржа. Фондова біржа. Фондові індекси. Біржа праці. Фінансові посередники. Банківська система. Небанківські фінансові інститути. Формування ринкової інфраструктури в Україні. Ринкові структури та їхні ознаки. Типи ринкових структур. Досконала конкуренція. Ефективність ринкового середовища за досконалої конкуренції. Монополія та її різновиди. Поведінка монополії. Основні ознаки олігополії. Монополістична конкуренція. Показники рівня монополізації ринку. Антимонopolне законодавство.	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	2
ТЕМА 4. Економічна роль держави	4/4	Держава як економічний суб'єкт. Держава і економічна система. Еволюція поглядів на роль держави в економіці. Інструменти впливу держави на економіку. Традиційні економічні функції держави. Нові економічні функції держави. Стабілізаційна політика. Державні фінанси. Структура державних фінансів. Державний бюджет. Доходи державного бюджету. Податки та їхні види. Державні видатки. Дефіцит бюджету та способи його збалансування. Державний борг та його наслідки. Суть і складники державного боргу. Рівень державного боргу країни. Вплив державного боргу на національну економіку. Зовнішня заборгованість. Криза зовнішньої заборгованості. Дефолт. Напрями полегшення тягаря зовнішньої заборгованості.	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	5
ТЕМА 5. Основні макроекономічні показники	4/4	Валовий внутрішній продукт як основний показник обсягу національного виробництва. Національне рахівництво. Валовий внутрішній продукт (ВВП).	Питання, практичні завдання, виконання самостійної	5

		Номінальний і реальний ВВП. Методологія обчислення ВВП. Додана вартість. Методи обчислення ВВП. Валовий внутрішній продукт як сума видатків. ВВП як сума доходів. Факторні доходи. Амортизація і непрямі податки. Інші показники обсягу національного виробництва. Показники динаміки реального ВВП (економічного зростання). Темпи росту і темпи приросту ВВП. Подушний ВВП і його рівень у різних країнах. Стадії демографічного переходу.	роботи	
ТЕМА 6. Безробіття й зайнятість населення	4/4	Сутність і причини виникнення безробіття. Види безробіття. Рівень безробіття. Соціально-економічні наслідки безробіття. Особливості безробіття в Україні. Створення ефективної системи зайнятості населення. Державна служба зайнятості. Показники зайнятості населення. Види зайнятості. Рівень зайнятості трудових ресурсів. Заробітна плата. Форми і системи заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Показники рівнів зайнятості та цін. Зайняті і безробітні. Рівень безробіття. Види безробіття.	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	5
ТЕМА 7. Макроекономічна нестабільність та її подолання	4/4	Економічні коливання. Сутність та прояви макроекономічної нестабільності. Економічні коливання. Фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності. Суть інфляції та її види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Причини інфляції. Інфляція як багатофакторний процес. Методи боротьби з інфляцією. Особливості розвитку інфляції у країнах з перехідною економікою. Суть, види і завдання стабілізаційної політики. Основні цілі, знаряддя і види монетарної політики. Центральний банк та його функції. Суть та види фіскальної політики. Правила проведення монетарної і фіскальної політики.	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	5
ТЕМА 8. Вітчизняна економіка у світовому господарстві	4/4	Потенціал та структура економіки України. Природно-ресурсний, трудовий та інтелектуальний потенціал вітчизняної економіки. Необхідність та перехід економіки України до ринку. Нинішня структура економіки. Геополітичні інтереси України. Економічні основи світового	Питання, практичні завдання, виконання самостійної роботи	5

		господарства. Причини становлення і суть світової економіки. Міжнародний поділ праці і його чинники. Глобалізація господарського життя. Основні форми міжнародних економічних відносин. Зовнішня торгівля і зовнішньоторговельна політика. Класичні та сучасні теорії зовнішньої торгівлі. Основні риси зовнішньої торгівлі в сучасних умовах. Зовнішня торгівля України та її перспективи. Міжнародні організації з регулювання зовнішньої торгівлі. Міжнародний рух капіталів та міжнародна міграція робочої сили. Прямі і портфельні інвестиції. Транснаціональні корпорації та їх місце в економіці України. Міжнародні валютно-фінансові організації.		
Всього	32/32			
Всього балів за поточний контроль				40
Екзаменаційна оцінка				60
Всього				100

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Програмні компетентності вивчення дисципліни	загальні: <u>ЗК 01.</u> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. <u>ЗК 03.</u> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями <u>ЗК 04.</u> Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. <u>ЗК 08.</u> Навички здійснення безпечної діяльності <u>ЗК 10.</u> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях <u>ЗК 11.</u> Здатність спілкуватися іноземною мовою спеціальні (фахові): <u>СК 01.</u> Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності. <u>СК 02.</u> Здатність організовувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність. <u>СК 03.</u> Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.

	<u>СК 04.</u> Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії. <u>СК 05.</u> Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу. <u>СК 06.</u> Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства <u>СК 07.</u> Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів. <u>СК 09.</u> Здатність здійснювати підбір технологічного устаткування та обладнання, вирішувати питання раціонального використання просторових та матеріальних ресурсів. <u>СК 12.</u> Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу. <u>СК 13.</u> Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу
Програмні результати навчання	<u>РН 02.</u> Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук. <u>РН 04.</u> Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства. <u>РН 15.</u> Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінка за національною шкалою	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
відмінно	90 – 100	A
добре	82 – 89	B
	74 – 81	C
	64 – 73	D
задовільно	60 – 63	E
	35 – 59	FX
незадовільно (з можливістю повторного складання)		
незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	0 – 34	F

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література	1. Економічна теорія: підручник / під заг. ред. В.П. Якобчук; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Київ: Ліра-К, 2020. 449 с. 2. Камінська Т.М. Основи економічної теорії: підручник. 2-е видання. Київ. 2018. 232 с. 3. Кокарев І. В. Основи економічної теорії: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2020. 99 с. 4. Онегіна В.М. Державне регулювання цін і доходів сільськогосподарських товаровиробників. Київ : ННЦ ІАЕ, 2007. 590 с. 5. Основи економічної теорії: навч. посіб. / За ред. С. І. Архієреєва. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 119 с. 6. Семцов В. М. Інституціоналізація організаційно-поведінкових змін у діяльності підприємств аграрної сфери України: концепт неспостережуваних економічних процесів: монографія. Вінниця: ФОП Рогальська І. О., 2018. 480 с. 7. Економічна теорія: Політекономія : підручн. / За ред. В. Д. Базилевича. 9-те видання. Київ:нац. ун-т. ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2014. 710 с. 8. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Теоретичні основи економічної політики : навчальний посібник. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 306 с.
Інформаційні ресурси	1. Офіційний сайт наукової бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 2. Офіційний сайт наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. URL: https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/ 3. Офіційний сайт Національної академії наук України. URL: https://www.nas.gov.ua/UA/pages/default.aspx 4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: https://nlu.org.ua/